

เนื้อหาบทความความเสี่ยงตามสาย/วิทยุขนาดสั้น
ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของ “พีชกระท่อม”
ในกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

.....

1. “กระท่อม” เป็นไม้ยืนต้น เป็นพืชธรรมชาติ พบมากบริเวณภาคใต้ของไทย กระท่อมมีชื่อเรียกอื่นๆ ว่า ท่อม อีถ่าง กระท่อม โคนก ดอยโคน มีสารสำคัญ คือ “สารไมตราเจนิน” ซึ่งออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ถ้าใช้เป็นเวลานานๆ ร่างกายจะชูกบวม ผิวดำเกรียม ท้องผูกเรื้อรัง ปวดเมื่อยตามตัว นอนไม่หลับและประสาทหลอนได้
2. “กระท่อม” ถือเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 แต่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ และการศึกษาวิจัยได้ แต่ห้ามเสพ เว้นการเสพเพื่อรักษาโรคตามคำสั่งของแพทย์ หรือเป็นการเสพเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น
3. “กระท่อม” ตามข้อตกลงของสหประชาชาติ (UN) ไม่ได้กำหนดให้เป็นยาเสพติดหรือสิ่งผิดกฎหมาย และประเทศส่วนใหญ่ ก็ไม่ได้กำหนดให้กระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น หากถอดกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษ จะสามารถส่งเสริมการศึกษาวิจัยและการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้มากยิ่งขึ้น
4. เหตุผลของการปรับพีชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด เนื่องจาก “ประเทศไทยมีการศึกษาวิเคราะห์แนวทาง การใช้ประโยชน์จากพีชกระท่อมมาอย่างต่อเนื่อง พบว่าพีชกระท่อมมีฤทธิ์เสพติด แต่ส่งผลต่อร่างกายไม่รุนแรง มีประโยชน์ทางการแพทย์ และสามารถนำมาใช้ในเชิงเศรษฐกิจได้” และที่ผ่านมา ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการยกเลิกพีชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติด ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็น ประชาชนเห็นด้วย 95 % และไม่เห็นด้วยเพียงแค่ 5%
5. “กระท่อม” มักถูกวัยรุ่นนำมาใช้แบบผิดๆ ในรูปของ 4 x 100 โดยนำกระท่อมผสมกับยาเสพติด หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอื่นๆ หรือสารอื่นๆ ซึ่งมีความผิด **ฐานผลิตยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ และเมื่อเสพสารผสมนั้นเข้าสู่ร่างกาย จะมีความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์เช่นกัน** นอกจากนี้ยังเกิดพิษต่อร่างกายทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของผู้เสพได้ จากภาวะยาเกินขนาด หรือการออกฤทธิ์ของสารที่เสริมกันหรือฤทธิ์ต่างกัน เช่น เกิดอาการชัก กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน หายใจช้าหรือหยุดหายใจ เป็นต้น

ชุดคำพูดรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ชุดที่ 2
“การถอดพีชกระท่อมจากยาเสพติด”
ในกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

.....

1. พีชกระท่อมไม่ได้เป็นปัญหา แต่ที่เป็นปัญหาคือ ตัวยาและวัตถุออกฤทธิ์ที่นำมาผสมกับพีชกระท่อม การนำเอาพีชกระท่อมไปปรุงหรือผสมกับยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์อย่างอื่น ก็จะทำให้มีความผิดฐานผลิตยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ที่นำมาผสม ถึงแม้หากจะถอดหรือยกเลิกพีชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษแล้ว การใช้แบบ 4 คูณ 100 ก็ยังคงมีความผิดตามสิ่งที่นำมาปรุงหรือผสมอยู่ โดยมีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 หรือพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
2. การถอดพีชกระท่อม ถ้าถูกถอดจากการเป็นยาเสพติดให้โทษแล้ว จะต้องมีการควบคุมป้องกันมิให้เด็กหรือเยาวชนใช้พีชกระท่อมในทางที่ผิด ซึ่งอาจจะควบคุมในทำนองเดียวกับบุหรี่หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งขณะนี้ การควบคุมที่เหมาะสมนั้น อยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาความเหมาะสมว่า ควรจะควบคุมในรูปแบบใด เพื่อให้สามารถนำพีชกระท่อมมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย
3. จากนโยบายการยกเลิกพีชกระท่อมออกจากยาเสพติดให้โทษ อาจส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนถูกชักจูง ถูกยุยง ส่งเสริมให้เสพพีชกระท่อมมากขึ้น ดังนั้นเพื่อป้องกันและดูแลไม่ให้เด็กหรือเยาวชน ซึ่งเป็นผู้ที่หย่อนความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการตัดสินใจ ถูกชักจูงไปเสพพีชกระท่อมในทางที่ไม่เหมาะสม จึงนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับ เพื่อป้องกันมิให้เด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีเข้าถึงพีชกระท่อมเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติของเด็กให้เหมาะสมตามวัยของเด็กหรือเยาวชน
4. เหตุผลสำคัญ หนึ่งในนโยบายการถอดพีชกระท่อมออกจากยาเสพติด คือ พีชกระท่อมสามารถพัฒนาเพื่อนำมาใช้เป็นยาได้ ทั้งในทางการแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบันพบว่า ในพีชกระท่อม มีฤทธิ์ระงับอาการปวดได้เช่นเดียวกับมอร์ฟีน แต่มีความเป็นพิษน้อยกว่า ซึ่งหากมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม อาจใช้เป็นสารทดแทนยาเสพติดจำพวกโอปิออยด์ในคนที่ติดฝิ่นหรือมอร์ฟีนได้ ส่วนการแพทย์แผนไทยพบว่า มีการนำพีชกระท่อมไปใช้ เข้าเป็นตัวยาในตำรายาแผนไทย ประเภทยาแก้ท้องเสีย แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย ทำให้นอนหลับและระงับประสาท โดยปรากฏหลักฐานในตำราการแพทย์แผนไทยว่า มีการนำพีชกระท่อมมาใช้เป็นส่วนผสมของยารักษาโรค
5. พีชกระท่อมเป็นสิ่งที่มียูอยู่ในสังคมวิถีชาวบ้าน จากการใช้ที่เคยเป็นสิ่งที่อยู่ใต้ดิน แต่ ณ บัดนี้ นโยบายถอดพีชกระท่อมออกจากยาเสพติด จะทำให้สิ่งเหล่านั้นที่อยู่ใต้ดินกลายเป็นเม็ดเงิน ถูกหยิบขึ้นมาจัดการภายใต้ระบบภาษี สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างธุรกิจ และลดงบประมาณที่ถูกใช้กับการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไปจับกุมปราบปราม ดำเนินคดี นำคนไปขังคุก และสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้บริโภค

6. ในระหว่างที่ร่างกฎหมายยังไม่ประกาศใช้ พืชกระท่อมยังคงเป็นยาเสพติดให้โทษ จึงได้มีการสำรวจพื้นที่ที่มีการใช้พืชกระท่อมในลักษณะวิถีชาวบ้าน เป็นพื้นที่นำร่อง จำนวน 10 จังหวัด โดยกระจายอยู่ใน 10 อำเภอ 19 ตำบล 1 เทศบาล 135 หมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ และภาคกลางของประเทศ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. และสำนักงาน อย. กระทรวงสาธารณสุข อยู่ระหว่างการจัดทำร่างตามมาตรา 58/2 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งถ้าแล้วเสร็จจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีการใช้พืชกระท่อมตามวิถีชาวบ้านสามารถใช้พืชกระท่อมในรูปแบบดังกล่าวได้ ก่อนที่กฎหมายยกเลิกพืชกระท่อมจะประกาศใช้

ป.ป.ส. ย้ำ

เคี้ยวใบกระท่อม ดื่มน้ำต้มกระท่อม

ดื่มน้ำกระท่อม 4 คุณ 100

หรือผสมกับวัตถุดิบออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

ล่วนผิดกฎหมาย

สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

หอพัก โรงแรม คอนโด

ปล่อยให้มีการ**มั่วสุม**
มีความผิดนะ **รู้ยัง**

มั่วสุม เสพยา...อาจติดเชื้อเพศสัมพันธ์
และติดเชื้อไวรัส Covid-19

โทษปรับ ตั้งแต่ 10,000 - 50,000 บาท

หรือ

ปิดสถานประกอบการชั่วคราว
ถูกพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ

สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

สายด่วน ป.ป.ส. โทร.1386

SAVE ZONE • No New Face
พื้นที่ปลอดภัย คนหน้าใหม่ไม่ใช่ยาเสพติด

สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

“นโยบายปรับพืชกระท่อม
ออกจากยาเสพติดให้โทษ
เพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์
และการพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจ
ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เสพอย่างเสรี
อาจผ่อนปรนเฉพาะการเสพแบบ
วิถีชาวบ้าน แต่การใช้ในลักษณะใดก็ตาม
ต้องมีมาตรการดูแลอย่างเหมาะสม
ไม่ให้เกิดผลเชิงลบ เพราะเป็น
ธรรมดา อะไรที่มากเกินไป
ก็เป็นโทษได้”

นายนิยม เต็มศรีสุข
เลขาธิการ ป.ป.ส.

10 สร้าง พื้นที่ปลอดภัย ในครอบครัว

สร้างเวลาที่มีคุณภาพ
ใช้เวลาร่วมกันในครอบครัวอย่างคุ้มค่า
และเป็นประโยชน์

สร้างการรับรู้คุณค่าของตนเอง
มองข้อดีและรู้จักให้กำลังใจตนเอง
มองโลกและผู้อื่นในแง่ดี

สร้างการสื่อสารที่มีคุณภาพ
รู้จักพูด รับฟัง และแสดงความคิดเห็น
เพื่อให้พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง

สร้างหน้าที่และความรับผิดชอบ
แบ่งงานบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกัน
ในครอบครัว เพื่อลดความเห็นแก่ตัว

สร้างกฎระเบียบในบ้าน
มีกฎเกณฑ์และกติกาในการอยู่ร่วมกัน
ลงโทษเมื่อละเมิดกฎกติกา

สร้างความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมของลูก
ต้องรู้จักสังคมนอกบ้านของลูก
แนะนำการเลือกคบเพื่อน

สร้างการจัดการกับอารมณ์
ฝึกจัดการกับความเครียดและอารมณ์ด้านลบ
หาวิธีผ่อนคลาย

สร้างความรู้เรื่องยาเสพติดให้แก่ลูก
หาโอกาสที่เหมาะสมในการให้ข้อเท็จจริง
ผลเสียของการใช้ยาเสพติด

สร้างทักษะการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ
แยกแยะปัญหา ไตร่ตรองข้อดีข้อเสีย
ตัดสินใจอย่างมีสติปัญญากำกับ

สร้างทักษะการปฏิเสธยาเสพติด
ฝึกซ้อมการปฏิเสธโดยสร้างสถานการณ์จำลอง
รู้ทันโฆษณาแฝง และสถานที่อันตราย

ที่มา: นายแพทย์ทรงเกียรติ ปิยะกะ

Save Zone เพื่อ Gen Z รุ่นใหม่ ปลอดภัยยาเสพติด

พบสาระยาเสพติด
แจ้ง 1386
สายด่วน ป.ป.ส.

สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

คุยเฟื่อง เรื่องกระท่อม

1

พบมากบริเวณภาคใต้ของไทย
และตอนบนของประเทศมาเลเซีย

2

เป็นไม้ยืนต้น

มีถิ่นกำเนิด
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3

มีสารไมตราเจนิน

ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง
มีคุณสมบัติเป็นยาแก้ปวด เช่นเดียวกับมอร์ฟีน

4

ในสมัยโบราณใช้เป็นตัวยาในตำรับประเภท

แก้ไอ   แก้ปวดเมื่อย   แก้เบาหวาน   แก้ท้องเสีย

5

นิยมเคี้ยวใบสด
หรือต้มเป็นชาดื่ม

เพื่อให้รู้สึกไม่เมื่อยล้า
ขณะทำงาน
ทำนา
ทำสวน

6

อาการของผู้ใช้ในระยะแรก

- กระปรี้กระเปร่า
- ไม่อยากอาหาร
- ไม่รู้สึกปวดเมื่อย

อาการของผู้ใช้เป็นเวลานาน

- พอม
- กลัวฝน
- ท้องผูก
- สุขภาพช่องปาก

พืชกระท่อมในกฎหมายประเทศไทย

ปรากฏเป็นยาเสพติดต้องห้ามครั้งแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486

ข้อตกลงสหประชาชาติ

ไม่ได้กำหนดให้กระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษ

จัดการปัญหายาเสพติด สร้างพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติด ในสถานประกอบการ

ค้นหา สังเกตพฤติกรรม ให้คำปรึกษา
แนะนำแรงงานที่เป็นผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

ให้โอกาสผู้เสพผู้ติดยาเสพติด
ในสถานประกอบการ

ดูแล สอดส่อง เฝ้าระวัง
ไม่ให้แรงงานยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

พัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน
ด้วยกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

- พัฒนาฝีมือแรงงาน
- กิจกรรมทางศาสนา
- สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้
- ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมกีฬา นันทนาการ
- ส่งเสริมการออมและพอเพียง

มีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

- โครงการโรงงานสีขาว
- มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (มยส.)
- TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ

สร้าง พัฒนาเครือข่ายสถานประกอบการ

- (ส่งต่อข้อมูลสร้างการรับรู้ + แลกเปลี่ยนเรียนรู้ + บูรณาการความร่วมมือ)
- ลดแรงงานหน้าใหม่ใช้ยาเสพติด (No new face)
  - เพิ่มพื้นที่ปลอดภัยในสังคม (Save Zone)

สถานประกอบการร่วมใจ ปฏิบัติกฎหมาย เสริมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติด

สำนักงาน ป.ป.ส.
กระทรวงยุติธรรม

Save Zone • No New Face
พื้นที่ปลอดภัย คนหน้าใหม่ไม่ใช้ยาเสพติด

แจ้งเบาะแสยาเสพติด
โทรสายด่วน 1386

1. ยกร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่...) พ.ศ. ...	2 ม.ค.
2. รับฟังความคิดเห็นในเว็บไซต์ (15 วัน)	3-17 ม.ค.
3. จัดทำคำชี้แจงและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	20 ม.ค.
4. เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ส. เพื่อพิจารณาให้ความเห็น	22 ม.ค.
5. เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอรองนายกฯ	28 ม.ค.
6. เสนอรองนายกรัฐมนตรี(นายวิษณุ เครืองาม)เพื่อให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอเรื่องให้ ครม.	31 ม.ค.
7. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของ ครม.	20 ก.พ.
8. ครม.พิจารณาร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...	10 มี.ค.
9. ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจสอบ ร่าง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ(ฉบับที่..)พ.ศ. .... 30 วัน	ปัจจุบัน
10. เสนอรัฐสภาพิจารณา	} อยู่ที่การพิจารณา ของ สภาผู้แทนราษฎร
11. คาดว่ารัฐสภาพิจารณาแล้วเสร็จ	

ขั้นตอน

การเสนอร่างกฎหมาย

เพื่อยกเลิก

พืชกระท่อม

